

Inhoud

	Inleiding	15
Deel I	Kennismaking met praktijkgericht onderzoek	17
1	Onderzoekend vermogen	19
1.1	Het onderzoeksspectrum	20
1.2	Inbedding van praktijkgericht onderzoek in het beroepsonderwijs	24
1.3	Wat leer je van praktijkgericht onderzoek?	25
1.4	Evidence-based practice in de zorg	29
1.5	De vijf stappen van evidence-based practice	30
1.5.1	Stap 1: (Klinisch) probleem vertalen in een beantwoorbare vraag	31
1.5.2	Stap 2: Efficiënt zoeken naar het beste bewijsmateriaal	33
1.5.3	Stap 3: Beoordelen van het gevonden bewijsmateriaal op relevantie, kwaliteit en toepasbaarheid	36
1.5.4	Stap 4: Toepassen van het resultaat in de praktijk	40
1.5.5	Stap 5: Regelmatig evalueren van proces en resultaat	42
1.6	Evidence-based practice, practice-based evidence en praktijkgericht onderzoek	43
1.7	Samenvatting	44
2	Ethiek van onderzoek in de (paramedische) zorg	45
2.1	Historische achtergrond	46
2.2	Ethische toetsing van onderzoek	48
2.2.1	Wet medisch-wetenschappelijk onderzoek met mensen	48
2.2.2	Niet-WMO-plichtig onderzoek	50
2.2.3	Aanvullende wet- en regelgeving voor onderzoek	50
2.2.4	Gedragcodes	54
2.3	Het benaderen van deelnemers	56

2.4	Onderzoeksdata en persoonsgegevens veilig verzamelen en bewaren	62
2.5	Fraude en plagiaat	65
2.6	Intellectueel eigendom, publicatierechten en geheimhouding	67
2.7	Publiceren van onderzoek	71
2.8	Beoordelingscriteria voor ethische aspecten van onderzoek	73
2.9	Terug naar de casus	75
2.10	Samenvatting	77

3 **Het kritisch lezen van onderzoeksliteratuur** 79

3.1	Algemene kwaliteitscriteria	82
3.1.1	Vraagstelling en verantwoording onderzoeksopzet	82
3.1.2	Sterkte-zwakteanalyse	83
3.1.3	Toepasbaarheid	83
3.2	Kwantitatief beschrijvend onderzoek	83
3.3	Kwantitatief interventieonderzoek en de randomised controlled trial (RCT)	88
3.3.1	Kwaliteitscriteria	89
3.3.2	Interpretatie van de resultaten	94
3.4	Kwantitatief observationeel onderzoek	94
3.4.1	Cohortonderzoek (prospectief en retrospectief)	97
3.4.2	Patiënt-controleonderzoek	98
3.4.3	Kwaliteitscriteria	99
3.4.4	Interpretatie van de resultaten	102
3.5	Diagnostisch onderzoek	103
3.5.1	Kwaliteitscriteria	103
3.5.2	Interpretatie van de resultaten	106
3.6	Kwalitatief onderzoek	108
3.6.1	Kwaliteitscriteria	111
3.6.2	Interpretatie van de resultaten	113
3.7	Ontwerponderzoek	114
3.8	Systematisch literatuuronderzoek	115
3.8.1	Kwaliteitscriteria	116
3.8.2	Interpretatie van de resultaten	118
3.9	Samenvatting	118

Deel II De voorbereiding 119

4 Van vooronderzoek tot vraagstelling 121

- 4.1 Aan welke onderzoeksvraag wil je (een deel van) je leven wijden? 122
- 4.2 De inhoud van een onderzoeksprojectplan 123
  - 4.2.1 De titel 124
  - 4.2.2 De inleiding 125
- 4.3 Het signaleren van een praktijkprobleem 126
- 4.4 Het verhelderen van de probleemstelling via vooronderzoek 127
- 4.5 Zoeken naar relevante literatuur voor het vooronderzoek 129
  - 4.5.1 Waar ga je zoeken? 129
  - 4.5.2 Hoe ga je zoeken? 131
- 4.6 Het formuleren van de onderzoeksvraag 135
  - 4.6.1 DDO-, PICO- en PICOT-strategie 138
  - 4.6.2 Hoofd- en deelvragen 145
- 4.7 Samenvatting 146

5 De passende onderzoeksmethode (design) 147

- 5.1 Methode van het onderzoeksprojectplan 147
- 5.2 Weergave methode in het projectplan 148
- 5.3 Keuze onderzoeksdesign 149
- 5.4 Deelnemers en proefpersonen 151
- 5.5 Dataverzameling: (meet)instrumenten en procedures 153
- 5.6 Data-analyse 156
- 5.7 Tijdspad en begrote kosten 156
- 5.8 Literatuurlijst en bijlagen 157
- 5.9 Samenvatting 157

Deel III Zelf onderzoek doen 159

6 Kwantitatief onderzoek 161

- 6.1 Wanneer en waarom doe je kwantitatief onderzoek? 162
- 6.2 Methoden/aanpak 164
  - 6.2.1 Observatieschema 165
  - 6.2.2 Vragenlijst/enquête 167
  - 6.2.3 (Fysieke) metingen 169
  - 6.2.4 Meetprotocol opstellen 170

6.3	Data verzamelen	171
6.4	Data verwerken/uitwerken	172
6.4.1	Betrouwbaarheid vaststellen	172
6.4.2	Data-analyse en statistiek	174
6.4.3	Van toets tot interpretatie	176
6.4.4	Software voor de data-analyse	178
6.5	Weergave en verantwoording van je bevindingen	178
6.6	Samenvatting	182
7	Kwalitatief onderzoek	183
7.1	Wanneer en waarom doe je kwalitatief onderzoek?	183
7.2	Kwalitatief onderzoek: interviews	184
7.3	Kwalitatief onderzoek: focusgroepen	185
7.4	Andere vormen van kwalitatief onderzoek en combinaties van methoden	186
7.5	Het uitvoeren van kwalitatief onderzoek	187
7.5.1	Nadere uitwerking van de methode	187
7.5.2	Nadere voorbereiding van de interviews	187
7.5.3	Interviews oefenen	189
7.5.4	Data verzamelen	189
7.5.5	Data uitwerken	191
7.5.6	Doorlezen van de transcripten	194
7.5.7	Data analyseren en coderen	196
7.6	Weergave van de resultaten	197
7.7	Samenvatting	199
8	Participatief actieonderzoek	201
8.1	Wat is participatief actieonderzoek?	201
8.1.1	Ontwikkeling van PAO	202
8.1.2	Unieke positie van PAO	203
8.2	Uitvoering van PAO	204
8.2.1	Onderzoeksvragen	204
8.2.2	Fasen van onderzoek	205
8.2.3	Diversiteit in onderzoeksmethoden	206
8.2.4	Kwaliteit	208
8.3	Gelijkwaardigheid en gedeeld eigenaarschap	209
8.3.1	Onderzoekers	209
8.3.2	Praktijkpartners	210
8.3.3	Studenten	212
8.4	Resultaten delen	213

8.5	Ethische dilemma's	215
8.5.1	Verschillen in macht of zeggenschap in de samenwerking	216
8.5.2	Het vervagen van de grenzen tussen onderzoeker en co-onderzoeker	217
8.5.3	Van wie zijn de resultaten en wie bepaalt wat telt als resultaat?	218
8.5.4	Hulpbronnen	219
8.6	Samenvatting	220
9	Ontwerponderzoek	221
9.1	De specifieke mindsets van de ontwerponderzoeker	223
9.1.1	Open en creatief kijken naar de probleemsituatie	223
9.1.2	Doe niets voor ons, zonder ons	224
9.1.3	Doen is het nieuwe denken	224
9.1.4	Oog voor de bredere (zorg)context	225
9.1.5	Valideren	226
9.2	Fasen van een ontwerpgericht onderzoek	226
9.2.1	Discover	228
9.2.2	Define	229
9.2.3	Develop	231
9.2.4	Deliver	234
9.3	Uitvoering van een ontwerponderzoek	237
9.3.1	Vorbereiding	237
9.3.2	Uitvoering	238
9.4	Het rapporteren van een ontwerpgericht onderzoek	239
9.5	Samenvatting	242
10	Literatuuronderzoek	243
10.1	Wanneer en waarom doe je een literatuuronderzoek?	244
10.2	Uitwerking van de methode	246
10.2.1	Waar ga je zoeken?	247
10.2.2	Hoe maak je een goede en efficiënte zoekstrategie?	247
10.2.3	Hoe ziet het selectieproces eruit?	248
10.2.4	Beoordelen van de studies op de kwaliteit	250
10.2.5	Data-extractie	251
10.2.6	Datasynthese en interpretatie	252
10.3	Weergave en verantwoording van je bevindingen	254
10.4	Samenvatting	260

Deel IV De presentatie	261
11 Impact op de maatschappij	263
11.1 Impact van de onderzoeksresultaten	264
11.2 Netwerkanalyse	266
11.3 Een passende titel	267
11.4 Schriftelijke presentatie	268
11.4.1 Hoe schrijf je een beleidsnota?	269
11.4.2 Hoe schrijf je een artikel of projectverslag?	271
11.4.3 Wetenschappelijke schrijfstijl	280
11.5 Mondelinge presentatie	283
11.5.1 Aansluiten bij het publiek	283
11.5.2 Inhoud en structuur van de presentatie	284
11.5.3 Het presenteren zelf: presentatietechnieken	285
11.6 Samenvatting	286
Tips voor het juist refereren aan bronnen	287
Literatuur	295
Register	303
Over de auteurs	315